

— **Наталіє Миколаївно,** перше запитання до вас від імені чоловіків — наших читачів. Як вам вдається бути одночасно і хорошим керівником і чарівливою жінкою?

— Правду кажучи, деколи важкувато. Але я переконана, що для керівника зовнішня охайність, акуратність, естетичний смак, добрий етикет, як і внутрішня культура — немаловажні складові успіху. Про це ще коли говорив Чехов. А тепер скільки видатних людей вишло у великий світ на широку дорогу триумфального бізнесу, завдяки опануванню сучасним вченням видатного психолога Карнегі. Втім, у мене також були свої вчителі у цьому плані. Зокрема, Віталій Петрович Міщенко, який передав мені «вуздя правління». У нього я багато чому навчилася. Коли приступала до цих своїх нових керівних

роботи, була правою рукою О. Н. Люльки і дуже багато чому у нього навчилася, запозичила для себе із його великого плідного досвіду. Він розкрив для мене багато питань. Адже навчальна і наукова робота в інституті — процес взаємозв'язаний. І тому набутий досвід дуже знадобився мені зараз, на цій ділянці роботи...

— **А як сім'я сприйняла ваше нове призначення, як прореагував чоловік? Не важко це вам бути уважною дружиною, люблячою матір'ю, берегиною домашнього затишку?**

— Пригадую, коли вирішувалося це питання, ми зібрали вдома «симпозіум». Усі мої «домашні» мене благословили. Чоловік сказав (він у мене також лікар), що якщо потрібна твоя підмога і якщо у тебе получається та тобі подобається — то йди... А в побуті —

ходити можливості фінансування на нові розробки. Не все і не завжди виходить так, як хотілося б. Але багато в чому мені допомагають самі професори, вчені...

— **А з ким вам згше працювати, контактувати в роботі — з жінками чи з чоловіками? Що вам допомагає бути в злагоді з людьми, знаходити спільну мову?**

— Вважаю, потрібно з усіма вміді працювати. А як це, точніше, чи мені це вдається — судити іншим. Хоча для усіх добрим не будеш...

В цім ділі мені досить успішно підсобиляє моя спеціальність. Адже я сама невропатолог. Тому часто чисто професійно підходжу до налагодження стосунків з людьми, відносинами з колективами кафедр. Вже вловлюю по ситуації, як краще сказати, чи взагалі

«У захмарне щастя не вірю... Щастя — В КОЖНОМУ З НАС»

● Інтерв'ю з проректором з наукової роботи Н. М. Грицай

обов'язків, він навіть подавав мені цінну книгу «Як бути ра належному рівні керівників?».

Взагалі мені подвійно складно на цій посаді саме через те, що майже всі професори, доктори наук, з якими доводиться зараз контактувати, вирішувати якісь ділові ситуації — це мої вчорашні вчителі, так би мовити наставники, які мене вчили. Тож самі розумієте, як незручно, приміром, зробити деколи комусь із них зауваження. Відчуваєш інколи, що все-таки здавалося б сказати те чи інше, а не знаходиш потрібних слів, виираєш як краще висловитись, щоб не образились, не дорікнули в чомусь...

Не знаю, чи правильно я висловлюсь, але вважаю, що не достойна свого місця, тобто цієї посади. Принаймні поки що...

— **Ну, можливо, ви перебільшуєте. Насільки я знаю, і в інших багатьох вузах такі посади далеко не завжди «обіймають» доктори наук... Навіть ректори, трапляється, не мають професорського звання... Врешті, ви знали на що йшли...**

— Так, дійсно, я передбачала всі незручності. Але не вважала була відмовити, коли мені запропонували. Точніше я не мала, вважаю, на те морального права. Тому що коли мені потрібно було, коли було важко — мені простягнули руку допомоги і Микола Сергійович, і інші...

Розпочинала я свою трудову діяльність в інституті із старшого лаборанта на кафедрі нервових хвороб. А працюючи вже на кафедрі нормальної фізіології завершила свою кандидатську дисертацію. Років п'ять очолювала НДС, а потім стала організатором і керівником ЦНДЛ. Пізніше — проректором з навчальної

чим зможемо, допоможемо. Але головне, звичайно, це підтримка моєї мами, яка живе з нами. Саме їй я найбільше завдячую за всі свої скромні набутки в роботі і в житті. Вона доглядала дочку Інну (тепер восьмикласницю). Мати і зараз фактично виконує всі функції господині дому. Принаймні я завжди спокійна, що дитина, чоловік нагородвані, що в хаті порядок. Самий дуже важко було впоратись із домашнім господарством при такій завантаженості на роботі. Адже зараз готую докторську дисертацію по неврології, іду в творчу відпустку на півроку. Життя вимагає, стараюсь дотягнутися до рівня сучасних вимог...

Звичайно, набагато спокійніше було б працювати десь на кафедрі, і в другій половині дня вже бути відносно вільною від роботи. Тут же відповідаєш не тільки за себе, а й за інститут. А грошей на науку зараз, знаєте ж, як «багато» дають. Тому займаються нею фактично лише самовиддані ентузіасти. І треба ж про них комусь дбати, підтримувати, допомагати. Отож, у мене, можна сказати, ще й благододна місія...

Минуло лише півроку, як я вступила в ці обов'язки. Трохи ніби освоїлась, але, вважаю, що до кінця не все ще зрозуміла, осягнула. Мені б хотілося, щоб про наш інститут більше знали в Україні, особливо про наукові розробки наших вчених. Адже у нас є унікальні винаходи. Тому однією з найважливіших своїх функцій вважаю — допомагати впроваджувати в практичну медицину наші наукові досягнення. Якомога більше пропагувати, афішувати їх, добиватися впровадження у виробництво, доводити, переконувати в їх доцільності і ефективності, відна-

промочати. Якщо розумію (а характери людей я вже трохи знаю, бо працюю в інституті 20 років), що це може когось рознервувати, викликати обурення, то змовчу в критичний момент, а потім відшукую для роз'яснення делікатні слова. Прагну ніколи не підвищувати голосу, не нав'язувати своїх думок, попередньо не вислухавши людину, у вирішенні виробничих справ до усіх ставлюсь однаково. В цьому випадку немає ніякого значення ім'юне мені чи людина чимось чи ні. Навпаки до тих, з ким маю доступніші дружні стосунки, більш вимоглива. У випадку непорозуміння ще і після роботи неодмінно поговорю, викладу свою точку зору, принципово зауважу, якщо є потреба...

Помітила, що жінки більш відповідальні в роботі. Навіть якщо судити по тих звільтах, які мені здають. Усе так охайно оформлять, що й припечатитися нема за що... якби хотів...

В переддень свята, певно, варто назвати імена багатьох наших славних жінок-трудівниць Інституту: Л. М. Тарасенко — професор, зав. кафедрою біохімії; Т. О. Левяткіна — зав. кафедрою фармакології; В. В. Бречко — доцент цієї ж кафедри, кандидат медичних наук; Т. О. Дещук — професор, зав. кафедрою анатомії людини стоматфакультету; Л. П. Григор'єва — професор, зав. кафедрою стоматології дитячого віку; В. О. Малич — завідуюча патентним відділом; Н. Б. Головок — доцент кафедри стоматології дитячого віку і секретаря Спецради; Л. Г. Кривега — керівник НДС; А. М. Громова — професор, завідуюча кафедрою акушерства і гінекології; Г. М. Дубінська — керівник клінічного відділу ЦНДЛ; В. К. (Продовження на 2 стор.)